

VI.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Afdgangen til de høiere Lærerposter ved de lærde Skoler.

(Afgiven af Landsstingets Udvalg den 2den December 1876.)

Det til undertegnede Udvalgs Prøvelse henvisste Lovforslag gaar ud paa at tilveiebringe Overensstemmelse inellem den ved Lov 1ste April 1871 foretagne Forandring i de lærde Skolers Undervisningsplan og Reglerne for Afgang til de høiere Skoleembeder. Som det vil ses af Motiverne, ere de gjældende Regler disse: at Rektorerne og mindst een Overlærerplads ved hver Skole ere forbeholdte filologiske Kandidater alene, men at saavel polytekniske Kandidater og de, der have taget Magisterkonferens i visse Fag, som udmærket dygtige Adjunkter uden nogen af disse Betingelser — de sidste dog kun for en Fjerdedel — have Afgang til de øvrige Overlærerpladser. Disse Bestemmelser passe ganske vist ikke til den ved Skoleloven af 1ste April 1871 indførte Ordning, ifølge hvilken Undervisningen er bleven delt i to ligestillede jevnstidige Retninger: den sproglig-historiske og den matematisk-naturvidenskabelige. Denne Deling er imidlertid, som bekjendt, ikke gennemført ved alle Skoler og vil heller ikke blive det; nogle beholde den sproglig-historiske Retning alene, og det er forudsat, at ogsaa den matematisk-naturvidenskabelige alene kan blive fulgt af enkelte Skoler.

Udvalget er nu fuldstændig enigt i, at det ikke vilde stemme med den nuværende Ordning af den lærde Undervisning at bevare Filologernes Eneret til alle Rektorater og mindst een Overlærerplads ved hver Skole, idet den matematisk-naturvidenskabelige Retning derved ikke vilde opnaa Ligeberettigelse med den klassiske; men dermed opbør Enigheden.

Ende af Udvalgets Medlemmer (Bloug og Rosenørn = Teilmann) finde ingen Betænkelighed

Udvalgenes Betænkninger.

ved at slutte os til Lovudkastet, da vi ikke nære Tvivl om, at Rektorerne ved de Skoler, hvor kun den ene af Retningerne følges, i Reglen ville blive valgte blandt Repræsentanterne for denne Retning, saa at man Intet vil vinde ved at binde Regjeringens Valg yderligere. Evertimod mene vi, at der ved Valget af Rektorer bør tages mere Hensyn til udstiftet Lærerdygtighed og pædagogisk Evne end til aflagte Universitetsprøver, samt at Magisterkonferens i de levende Sprog og Historie bør aabne Afgang til de overordnede Skoleembeder ligemed samme Prøve i Mathematik, Astronomi, Fysik eller Kemi. Som Følge deraf forslaa vi en noget forandret Affattelse af § 1 samt nogle Redaktionsændringer.

Et af Udvalgets Medlemmer (Gastle) slutter sig ganske til den Betragtning, der ligger til Grund for Lovforslaget, at det vil være til Gavn for det lærde Skolevesen, om der indrømmes Administrationen større Frihed end hidtil til at vælge mellem de Lærerekræfter, der tilbyde sig. Det har, efter hvad der er udtalt i Bemærkningerne til Lovforslaget, jevnlig vist sig generende ved Besættelsen af de høiere Lærerposter i de lærde Skoler at følge de hidtil gjældende Regler og efter Udtalelse af en tidligere Minister (jfr. Folketingsstændene for 1863—64, Spalte 2,056) ere disse heller ikke altid blevne fulgte. Det maa derfor anses for ønskeligt, at de hæves, da de, naar de overholdes, have vist sig at være til Hindrer for at skaffe de bedst mulige Lærerekræfter i Skolevesenets Tjeneste.

Spørgsmaalet bliver da, om der i deres Sted skal fastsættes andre Bestemmelser, og da navnlig, om de skulle afløses af de i Lovforslaget